

Filozofická fakulta Univerzity Karlovy v Praze
Ústav pro dějiny umění
Akademický rok 2019–2020
Bakalářská práce

Kristýna Fabiánová

Emil Filla za svobodu umění – umělcův boj proti idejím totalitních režimů

Oponentský posudek

Kristýna Fabiánová si pro svoji bakalářskou práci zvolila silné a stále aktuální téma vnitřní svobody a jejího přenosu do veřejného prostoru. V případě Emila Filly jde o téma trvale přítomné v jeho úvahách, a jak autorka na základě čtení dosavadní fillovské literatury upozorňuje, i v jeho vlastní umělecké tvorbě (jakkoliv by bylo snadné chápat ho s jeho silnou vazbou k Picassovi za ne zcela umělecky svobodného umělce).

Fabiánová zajímavě pracuje s Fillovými texty vztahujícími se k danému tématu, a snad ještě přínosnější je analýza programu časopisu *Volné směry* v době jeho působení v roli šéfredaktora. Zde vystupují jako velmi zajímavé a odvážné osobnosti Adolfa Hoffmeistera a Zoroslavy, což zejména v Hoffmeisterově případě navíc silně kontrastuje s některými jeho postoji na počátku další – komunistické – totality. Fabiánová připomíná i další texty a aktivity, kterými se Filla silně angažoval jak na počátku své tvorby v průběhu 1. světové války, tak v následných dvou desetiletích završených potom počátkem 2. světové války. Neúměrně stručnější je část práce, kterou věnuje Fillovu výtvarnému dílu z 20. a zejména 30. let. Zde se domnívám, že by bylo třeba hlouběji posoudit míru námětové (i formální) souvislosti s tvorbou Pabla Picassa, ale také třeba se surrealisty (Max Ernst, André Masson), kteří hrozící válku rovněž spojovali ve své tvorbě s motivy tauromachie, resp. zvířecích zápasů, a kteří by Fillově tvorbě dali širší dobový kontext.

Vzhledem k tomu, že Kristýna Fabiánová nazvala svoji práci bez časového vymezení, a také vzhledem k tomu, že připomíná genezi umělcova vnímání a prosazování svobody myšlení a tvorby, pokládám za nedostatek práce, že pomíjí poválečné období, kdy Filla znovu čelil idejím totalitního režimu. Po válce, v roce 1947, vydal svoji knihu *O svobodě* a na sklonku čtyřicátých let, evidentně právě ve sváru s idejemi totalitního režimu, dospěl zejména cyklem baladických svitků ve své tvorbě k vyjádření, v němž našel skutečnou tvůrčí svobodu. Fabiánová sice v textu naznačuje, že se hodlá soustředit zejména na období 30. let, což by jistě bylo pro bakalářskou práci dostatečné, název její práce je ale v tomto případě zavádějící.

Nicméně se autorka s tématem vypořádala, prokázala schopnost kontextuální analýzy textu, který ale bohužel mimo jiné zatěžuje skutečně velmi nedbalá jazyková úroveň.

Bakalářskou práci Kristýny Fabiánové doporučuji k obhajobě, z uvedených důvodů navrhuji hodnotit ji stupněm dobře.

prof. PhDr. Marie Klimešová, Ph.D.
15. 5. 2020